

fríðindablaðið

SOSIALURIN

Nr. 12 Hósdagur 18. Janúar 1996

70. árgangur

Krónur 7,00

Vónbrotin landsverkfrøðingur:

Landsstýrið mótarbeiðir stovninum í oljumálinum

– Vit eiga vælútbúgvið fólk og á tekniska økinum eru vit kanska best fyrri, tá tosað verður um at menna eina komandi oljuvinnu. Men landsstýrið tykist ongan áhuga hava fyrri at nýta stovnin í hesum máli, teir heldur mótarbeiða okkum, sigur Henning Jacobsen, landsverkfrøðingur

síða 8-9

Sosialurin í løgtinginum

Løgtingið segði nei til frískúlar

síðurnar 10,11 og 12

Vág- bingur situr fangi á Haiti

síða 3

Landsverkfrøðingurin vónsvikin av landsstýri:

Eingin áhugi fyri at brúka stovnin í oljuvinnuni

– Vit eiga hópin av vælútbúnum fólki og nettup á tekniska økinum eru vit kanska best fyri, tá tosað verður um at vera við til at menna eina komandi oljuvinnu. Kortini tykist eingin áhugi at vera hjá landsstýrinum at brúka eitt nú Landsverkfrøðingsstovnin í hesum so týðningarmikla arbeiði. Tvørturímóti kann sigast, at myndugleikarnir beinleðis mótarbeiða stovninum í júst hesum máli sigur ein bersøgin og ikki sørt vónsvikin Henning Jacobsen, landsverkfrøðingur í samrøðuni

Tað var ikki matari ut enn at landsstýrið høsi seinastu arini, síðani spurningurin um oljuvinnu tók seg upp hava bara vent Landsverkfrøðingsstovninum bakið. Eingin áhugi hevur verið fyri at brúka henda stovnin ella fæa hann við í fyrstingarnar av eini komandi oljuvinnu.

Hetta sigur stjórnin á Landsverkfrøðingsstovninum. Henning Jacobsen við Tíðindablaðið Sosialin.

Hann vísir á, at landsstýrið vent, at tað eigur í hvussu so er ein tekniskan stovnin at hevur við ein stóran part av teknisku utbyggingini at gera sum landsstýrið hevur staðið fyri.

Tað mátti at sagt fólkunum í Tinganesi so mikið, at á hesum stovninum eru fólk sum kundu verið nytt í sambandi við utbygging av eini komandi oljuvinnu.

Roynd at halda okkum vekk

Vit tað siga, at eingin hevur roynt at fíra Landsverkfrøðingsstovnin við í hesu fyrsting og ut

bygging.

– Soleiðis skal tað skiljast. Eg haldi ein kanska kann siga, at tað heldur hevur verið hin vegin at toynt hevur verið at halda okkum burtur.

Men hevur tykkara stovnur gjørt nóg vart við møguleikarnar til hús fyri at vera við í umrøddu arbeiði.

– At byrja við, ja Vit royndu at fylgja við og at siga landsstýrinum, at tað mátti at høvt týðning, at tað eru fólk í landinum, sum vísu gitt sindur um teknikkini í havi bransjunum. Hesum hava myndugleikarnir to beinleðis mótarbeitt.

– Fleiri landsstýri hava síð, síðani spurningurin um at leita eftir og troysta møguleg rævni í undirgrundin kom fram. Hesa tíðna hevur

Landsverkfrøðingsstovnurin ónga ábending fingið um at nakað vnski var um at brúka hann í tilrættaleggjngini av eini komandi oljuvinnu leggur Henning Jacobsen álfrat. Tað er lögmaður, sum hevur umstíð og framvegis

umstítur oljumul í Tinganesi.

– Vit spurdu Henning Jacobsen, hvørjar viðmerkingar hann hevur til gongdina í oljumulinum, har eitt nú ein nýggjur almennur stovnur, – oljuvísitingin vart sett á stovnin.

Tað málið vil hann ikki gera viðmerkingar til, men hann heldur, at landsins myndugleikar máttu í hvussu er at brúka tað, sum longu var í landinum, til ein hendi utbyggt nakað annað.

Attu at verið við frá byrjan

– Men hava tit gjørt nokað fyri at minna landsstýrið á møguleikarnar, sum leggja hjá einum stovni sum Landsverkfrøðingsstovninum?

Tað umboð fyri Loptu og Danopi vóru í Føroyum her fyri at tosa við føroyski annulivum møguleikarnar at vera við í arbeiðinum í Loptu.

Henning Jacobsen – Myndugleikarnir hava beinleðis mótarbeitt okkum, ta talan hevur verið um at sleppa við arbeiði við eini komandi oljuvinnu.

Landsverkfrøðingsstovnurin var við í 1981, tað varð varð fyrsta ferð í Loptu og valla andi skuldi hann eisini verið við nu heldur Henning Jacobsen.

Jan Muller
Kálmur Lindenskov

Fyri arbeiðsáttu 90 fólk á byggingarstovni hjá Landsverkfrøðingsstovninum. Havn. Í dag eru tey umleið 40. Nu arbeiði appa segir, havi tr og tunnar eru um at verða litað. Tað hevið verið rættiliga naturligt at brúka mongu teknikk arnar á stovninum í tilrættaleggjng av eini komandi oljuvinnu heldur Landsverkfrøðingurn.

Vit eru so sjónligir í tí teknisku verðmi hjá landsstjórninum - at það skuldi væl ekki verið neyðugt at sagt teimum, at vit eru til.

Henning Jacobsen heldur, at það hefdi verið heilt náttúrligt, at Landsverkfrøðingsstovnurin var við í hvussu er í byrjanini.

Verður tað so til eitt stórt ævintyr, er ikki víst, at tað er rætt, men so kundi ein broytt tað til ta tíð. Nettup í byrjanini er tað ein sannroynd, at her eru faar ressursir at taka av, og tí haldi eg, at tað hefdi verið skilgott hjá landsstjórninum at savnað saman alt, sum er til a tekniska ókinum.

Tu sigur, at hetta áttu at verið gjørt í byrjanini. Meinar tú ta at tað nu er ov seint hjá stovninum at fara upp í arbeiði oljувinnu.

Eg giti, at nógv er farið forbi. Tað er nevniliga ein spurning um at koma við so tíðliga sum møgulegt, soleiðis at vit hava nokur fólk, sum arbeiða við hesum nýggja. Tað er ikki so á hugavert í míni verð, um tað eitur hesin ella hásin stovnurin. Men tað, sum er umráðandi, er at fáa nokur fólk, sum hava forleikan, við so tíðliga sum gjørligt. Tæsslongri tú kemur í átturhond, tess betur verða argumentini hjá okkum foyringum um, at vit duga og kunnv einki og so skal tað blakast í hendurnar á onkrum øðrum, meðan vit bara standa og hyggja at.

Henning Jacobsen sigur, at hetta er ikki nakad mystiskt, sum vit her hava við at gera. Tað er bara ein spurningur at seta fólk at arbeiða við hesum. Vit eiga hópin av vælutbunum fólk. Tvs at teknikkv virfuring til tey fólkini er ikki nakar kunstur. Øll vita, hvussu ein ger. Antin sendir tú tey út at arbeiða ella syrgir ein fyrri, at tey eru við, um nakad arbeiði er hjá okkum sjálvum. Blíva vit við at siga, at hetta er ov stórt og ov ógvusligt, at hetta kunnu vit ikki klára, ja so koma vit heldur ongantíð við.

Nú Landsverkfrøðingsstovnurin er skerdur nógv seinastu árin, hava tit ta orku til at vera við í arbeiði í sambandi við eina komandi oljувinnu?

Eg kann heri siga, at orkan er sera nógv minkad. Men sjálvandi kunnu vit vera við. Tað er bara ein spurningur um, hvat okkara politisku myndugleika vilja og hvat teir vilja leggja í ein slíkan útsvikling.

Jarðfrøði - lögfrøði og so teknikkur

Vit spurdu Henning Jacobsen um hann kann vísa á nakad fókiligt, har fólk tra

stovninum kundu verið við í arbeiðinum at fyrirreka og menna eina oljувinnu?

Nú eru vit foyringar so smátt byrjaðir við jarðfrøðini. Og frá foyrskarri síðu verður sagt, at hóast vit eru sera veikir, so vilja vit legnir hava alla fyrstahondsvitan. Tað haldi eg er stak skilgott. Tað eigur ikki at vera óvíst. Nú hava vit so her í landinum ein 2-3 fólk, sum bara arbeiða við hesum.

Tað sama ger seg galdandi innan lögfrøðina. Vit vita lítið og einki um oljувjura og har royna vit so at fáa tey frægastu vit eiga at arbeiða við hesum saman við øðrum, soleiðis at vit fáa eina foyrskar oljuelloggavu. Áttur stak skilgott. Tað eigur ikki at verða óvíst.

Men tá tú so kemur til teknikkinn er stóðan bráðlígiga ein heilt onnur. Og tað er rættlígiga lógíð. Tí í utgangsstøðnum áttu vit her at verið nógv betur fyrri, enn ta vit tosa jarðfrøði og jura. Vit eiga - um eg so kann siga - fleiri hendur fullar av teknikkurum, sum rimuliga lætt høvdu kunnað sett seg inn í hásar verðina. Og nú tá vit so spakuliga byrja í Lopra verður sagt, at her hava vit einki at gera, og at hetta er alt ov stórt fyrri okkum. Við hjóða tí heldur onkran annan gera hetta arbeiðið. Tað haldi eg er þurva burturvið.

Meinar tú ta, at oljувyrising ella landsstýri áttu at spurt seg fyrri hjá ríkkum, áðrenn ein gav einum domskum felag ur heidi?

Tað er so sólarklart. Men hefdi Landsverkfrøðingsstovnurin verið foyrur fyrri at gera eitt slíkt projekti sum Dupas nu hevur tíkið sær av og seinni Danop?

Vit hava borad 2,2 kilometrar niður í Lopra í 1981. Tá var so einki Danop. Sjálvandi skuldi ein havt

Sjálvandi áttu myndugleikarnir at sett seg í samband við okkara stovn, áðrenn avgjort varð at lata einum domskum felag nýggja Lopransprojektið. Vit kundu staðið fyrri tí men sjálvandi fingið hjalp frá øðrum á sama hátt sum tað verður gjørt á øðrum okjum her heima eitt nú innan jarðfrøði og oljувjura sigur Henning Jacobsen.

fingið hjalp á sama hátt sum geologarnir og jurstarnir fáa tað. Men tað er ein himmalviður munur at siga, at vit hava bruk fyrri hjalp, og so at siga, at vit als ikki skulu vera við. Her hugst eg um foyringar sum heild.

Vit tað siga, at just Lopransverkslannin er dømi um, at vit hava borid okkum skeið at?

Eg haldi ein hevur "meldað hus forbi" alt ov tíðliga og hevur sagt, at hetta duga vit ikki. Hugsa

vit upp á longri síkt og um pengar og hvørt av sinum, tá er tað just teknikkinum, sum okkara samfelag kann fáa nakad burtur úr. Henning Jacobsen sigur víðari, at tað hevur heldur ikki verið orð grett fyrri

Landsverkfrøðingsstovninum um Lopransprojektið. Men kann ein so ikki siggja hetta sum nakad, vit kunnu læra av til eina aðru ferð?

Ein lærir ikki nakad. Tvørturímóti missir tú lærdin alla tíðina. Tú kemur átturur og meira átturur. Og tað verður lættari hjá øðrum at argumentera, at tú skal ikki vera við.

Nú siggja vit hvussu ein stovnur, sum oljувrísing umgír verður úthvgdar, am somu tíð sum til verða skeiðir meira og meira. Undrar tað teg.

Hesi tásuni, har vit ikki vita, um nokur oljувinna spyrst burtur úr, hefdi tað verið nokkso náttúrligt, at ein royndi at skava tað saman, sum lógur var.

Henning Jacobsen sigur at enda, at tev á Landsverkfrøðingsstovninum hava so ongantíð fingið nakra aheitan frá oljувrísing ella landsstýri um at vera við í nokrum. Tað vskist lógíð, tá ein veit, at vil samfelag hava lóndi til at lita betri raðunum í raðinum egnu, enn um tað er onkur annar, ið kemur úttanfrá og skal av staðáttur, og sum tí ikki nýtist at hava somu forphútsli. Tí áttu tað ikki at verið nakad óvanligt í tí eisini at tíkið foyrskar teknikkurarnar við einhvæl og jurstarnir og lögfrøðingarnar.

Sjálvur tíkið stig

Hóast Landsverkfrøðingsstovnurin ikki tykist at eiga nakran góðan hjá foyrskarum myndugleikum, tá hugsað verður um eina komandi oljувinnu, so hevur stovnurin kortini tíkið avis stig sjálvur í sambandi við eina komandi oljувinnu.

Henning Jacobsen, stjóri sigur, at teir hava roynt okkurt, úttan endiliga at leggja seg út í arbeiði hjá oljувrísingini.

Vit hava roynt at gera upp, hvat okkara beinleiðis skylda er, um nokur oljувinna spyrst burtur úr, og har hugsa vit í fyrstu at lógu um flutningsviðurskifti.

Í fjór setti stovnurin arbeiði í gongd við at gera eina frágreiðing um útgerðarhavnir til oljувinnu. Fólk í á stovninum saman við fyrirkomu E.D. Verkfrøði síðu fyrri hesum arbeiði.

Nú er so enn eitt arbeiði umbíðið, og tað hevur samband við tvrluflutning. Í hesum arbeiði eru Landsverkfrøðingurnar, Statens Luftfartssvæsen umframt privatir ráðgevarar.

Oljувrísingin heldur til í gamla bygninginum hjá landsbókaváttinum Levdarinn í oljувrísingini. Martin Heinesen heldur tað vera ein politiskan spurning í hvønn mun Landsverkfrøðingsstovnurin eigur at verða tikið við í tilrættaleggjng av komandi oljувinnu.